

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1So/48/2012
Identifikačné číslo spisu:	3011200822
Dátum vydania rozhodnutia:	11.12.2012
Meno a priezvisko:	JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2012:3011200822.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa : N. C., nar. XX. júla XXXX, bytom Z. č. XXX/X, XXX XX C., proti odporkyni : Sociálna poisťovňa - ústredie, so sídlom Ulica 29. augusta č. 8-10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 23. apríla 2012, č. k. 15Sd/304/2011-34, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 23. apríla 2012, č. k. 15Sd/304/2011-34 m e n í tak, že rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo 14. novembra 2011 r u š í a vec jej v r a c í a na ďalšie konanie.

Navrhovateľovi náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Konanie na správnom orgáne

1. Rozhodnutím č. : XXX XXX XXXX X zo 14. novembra 2011 (č.l. 4) odporkyňa ako prvostupňový správny orgán postupom podľa § 107 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej na účely tohto rozsudku len „zák. č. 100/1988 Zb.“) v spojení s § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej na účely tohto rozsudku len „zák. č. 461/2003 Z. z.“) uložila navrhovateľovi povinnosť vrátiť neprávom vyplatený starobný dôchodok v celkovej sume 1181,47 €, a to do 30 dní odo dňa doručenia.

Podľa § 107 ods. 1 zák. č. 100/1988 Zb. v znení platnom v období vzniku nedoplatku (1.6.1995) príjemca dávky, ktorý nesplnil niektorú jemu uloženú povinnosť, prijímal dávku alebo jej časť, hoci vedel alebo musel z okolností predpokladať, že sa vyplatila neprávom alebo vo vyššej výmere, ako patrila, alebo vedome inak spôsobil, že dávka alebo jej časť sa vyplatila neprávom alebo vo vyššej výmere, ako patrila, je povinný vrátiť dávku alebo jej časť odo dňa, od ktorého nepatrila vôbec alebo v poskytovanej výške; to platí najmä vtedy, keď nesplnil ohlasovaciu povinnosť, dávku vylákal alebo zamlčal niektorú

rozhodnú skutočnosť.

Podľa § 259 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z. v znení platnom v čase vydania napadnutého rozhodnutia (14.11.2011) v konaniach o nárokoch na dávky a ich výplatu z nemocenského poistenia, dôchodkového zabezpečenia, o nároku na úpravu dôchodku z dôvodu jediného zdroja príjmu, o nárokoch na náhradu škody spôsobenú pracovným úrazom alebo chorobou z povolania, o nároku zamestnanca z pracovného pomeru, ktoré sa uspokojovali z garančného fondu (ďalej len "peňažná náhrada") a o nároku na podporu v nezamestnanosti, ktoré vznikli pred 1. januárom 2004, o ktorých nebolo do tohto dňa právoplatne rozhodnuté, a o priznaní, odňatí alebo zmene sumy dávky, náhrady škody spôsobenej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania alebo podpory v nezamestnanosti za obdobie pred 1. januárom 2004, aj keď o uvedenej dávke, náhrade škody, peňažnej náhrade alebo podpore v nezamestnanosti už bolo právoplatne rozhodnuté, sa rozhodne podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 s odchýlkami ďalej ustanovenými.

2. Svoje rozhodnutie odporkyňa odôvodnila tým, že navrhovateľ riadnym nesplnením ohlasovacej povinnosti spôsobil, že sa mu starobný dôchodok poskytol vo vyššej sume ako patrí.

3. Odporkyňa ďalej uviedla, že na základe vykonanej daňovej kontroly (15. marca 1996 navrhovateľ prevzal dodatočný platobný výmer na dorúbenie dane z príjmu) za rok 1994 správca dane zistil, že základ dane za rok 1994 navrhovateľ nevykázal správne. Dôsledkom takéhoto konania navrhovateľa, ktorý v tom čase bol samostatne zárobkovo činnou osobou, bolo podľa odporkyne to, že mu za nasledujúce obdobia

- od 20. júla 1999 do 5. augusta 2000 bol vyplácaný dôchodok v sume 4245 Sk mesačne, hoci v uvedenom období navrhovateľovi patril iba v sume 3553 Sk,
- od 6. augusta 2000 do 5. októbra 2001 bol vyplácaný dôchodok v sume 4686 Sk mesačne, hoci v uvedenom období navrhovateľovi patril iba v sume 3959 Sk mesačne,
- od 6. októbra 2001 do 5. júla 2002 bol vyplácaný dôchodok v sume 5015 Sk mesačne, hoci v uvedenom období navrhovateľovi patril iba v sume 4237 Sk mesačne,
- od 6. júla 2002 do 1. júla 2003 bol vyplácaný dôchodok v sume 5266 Sk mesačne, hoci v uvedenom období navrhovateľovi patril iba v sume 4449 Sk mesačne,
- od 2. júla 2003 do 5. júla 2003 bol vyplácaný dôchodok v sume 5266 Sk mesačne, hoci v uvedenom období navrhovateľovi patril iba v sume 4927 Sk mesačne. od 1. januára 1996 do 30. júna 1996, a následkom týchto skutočností vznikol o navrhovateľa nedoplatok na poistnom.

4. Odporkyňa zdôraznila, že skutočnosti zistené pri uvedenej daňovej kontrole navrhovateľ oznámil na pobočke odporkyne v Prievidzi až 30. júna 2003 a samotný nedoplatok na poistnom následne doplatil až 2. júla 2003.

5. Podľa podrobnej tabuľkovej analýzy odporkyne vznikol navrhovateľovi za obdobie od 20. júla 1999 do 5. júla 2003 nárok na výplatu vo výške 191 542 Sk, pričom odporkyňa mu za toto obdobie vyplatila sumu 227 135 Sk, čím preplatok na starobnom dôchodku navrhovateľa podľa odporkyne činí 1181,47 € (v prepočte je to vyjadrené sumou 35 593 Sk).

6. Odporkyňa na základe uvedených ustanovení dospela k záveru, že nakoľko zmenu v čiastkovom základe dane za rok 1994, ktorá bola vykonaná v rámci kontroly Daňovým úradom v Prievidzi ukončenej dňa 15. marca 1996, kedy navrhovateľ osobne u správcu dane prevzal Dodatočný platobný výmer č. 675/21/3092/96, ktorým mu bola dorúbená daň z príjmov fyzických osôb za rok 1994, navrhovateľ pobočke odporkyne v Prievidzi ohlásil až dňa 30. júna 2003, tak si nesplnil svoju povinnosť podľa § 106 zák. č. 100/1988 Zb. ohlásiť rozhodnú skutočnosť pre nárok na starobný dôchodok a jeho výšku v stanovenej 8 dňovej lehote.

Podľa § 106 ods. 1 zák. č. 100/1988 Zb. v hore uvedenom znení oprávnený alebo iný príjemca dávky alebo služby sociálnej starostlivosti je povinný písomne ohlásiť príslušnému orgánu sociálneho zabezpečenia do ôsmich dní zmeny v skutočnostiach rozhodných pre trvanie nároku na dávku alebo službu sociálnej starostlivosti, jej výšku a výplatu alebo poskytovanie.

Podľa § 72 ods. 1 vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 149/1988 Zb., ktorou

sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení, na činnosť samostatne zárobkovo činných osôb sa prihládne ako na dobu zamestnania, ak sa zaplatilo poistné za celú dobu trvania zabezpečenia; ak sa poistné za túto dobu nezaplatilo do dňa, od ktorého sa priznáva alebo zvyšuje dôchodok, prihládne sa na ňu ako na dobu zamestnania až odo dňa zaplattenia poistného.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

7. Proti tomuto rozhodnutiu odporkyne podal navrhovateľ na Krajský súd v Trenčíne včas opravný prostriedok zo dňa 2. decembra 2011 (č.l. 2) označený ako Podanie - Návrh na preskúmanie rozhodnutia S.P. súdom.

8. Krajský súd ako súd prvého stupňa vykonal dokazovanie oboznámením návrhu, osobným výsluchom navrhovateľa, písomným vyjadrením odporkyne, komplexným administratívnym spisom odporkyne, ústnym vyjadrením zástupkyne odporkyne a ostatným spisovým materiálom a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno priznať úspech.

9. Medzi iným krajský súd v odôvodnení zdôraznil, že navrhovateľ skutočnosť, tzn. že mu bola správcom dane dorúbená daň z príjmov fyzických osôb za rok 1994, pobočke v Prievidzi ohlásil až dňa 30. júna 2003 a nedoplatok na poistnom uhradil dňa 2. júla 2003.

10. K námietke navrhovateľa spočívajúcej vtom, že svoje nedoplatky voči poisťovni uhradil, krajský súd uviedol, že toto nespochybnila odporkyňa a ani krajský súd. Podľa dokladov, ktoré preukázal, ide o zaplattenie 498 Sk dňa 20. augusta 1999 Všeobecnej zdravotnej poisťovni, pobočka Prievidza. Táto platba podľa krajského súdu s posudzovanou vecou nesúvisí a čiastka 2022 Sk zaplattená dňa 2. júla 2003 Sociálnej poisťovni, pobočka Prievidza, podľa účelu platby predstavuje úhradu dlžného poistného na dôchodkové zabezpečenie na podklade vykonanej kontroly.

11. Okrem skutočností už vyššie uvedených odporkyňou, krajský súd zdôraznil, že v posudzovanej veci bolo v predchádzajúcich obdobiach viackrát súdmi rozhodované, a to nasledovne:

- rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 22. septembra 2005, v konaní sp. zn. 12Sd/598/2004, ktorým bola vec zrušená a vrátená odporkyni na ďalšie konanie;
- uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27. júna 2006, v konaní sp. zn. 5So/160/2005 bola vec zrušená a vrátená súdu na ďalšie konanie;
- rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 31. januára 2007, v konaní sp. zn. 12Sd/598/2004, ktorým bola vec zrušená a vrátená odporkyni na ďalšie konanie;
- uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 18. júna 2008, v konaní sp. zn. 7So/77/2007 bola vec zrušená a vrátená súdu na ďalšie konanie;
- uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 15. januára 2009, v konaní sp. zn. 12Sd/591/2005 bolo konanie zastavené z dôvodu, že konaniu predchádzala vec, sp. zn. 12Sd/598/2004;
- rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 4. októbra 2010, v konaní sp. zn. 15Sd/58/2009, ktorým bola vec zrušená a vrátená odporkyni na ďalšie konanie; a následne
- rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 15. júla 2011, v konaní sp. zn. 12Sd/85/2011, ktorým bola vec zrušená a vrátená odporkyni na ďalšie konanie.

12. Podľa krajského súdu, podstatou vyššie uvádzaných rozsudkov bolo v ďalšom konaní povinnosťou odporkyne zistiť nielen výšku dôchodku, na ktorý mal navrhovateľ nárok, ale aj presne vypočítať jednotlivé dávky, v jednotlivých obdobiach (ich nárok a skutočnú výplatu), lehoty rozhodné pre vrátenie navyše vyplatených dávky (prekluzívne a premlčacie), príčinnú súvislosť navrhovateľovho konania, ako aj ostatné skutočnosti rozhodujúce pre posúdenie vecnej správnosti celej veci a na podklade uvedeného vydať nové rozhodnutie.

13. Krajský súd po zhodnotení prieskumu napadnutého rozhodnutia odporkyne konštatoval, že vydaním teraz posudzovaného rozhodnutia odporkyne boli tieto skutočnosti obsiahnuté a súčasne bol realizovaný

právny názor z rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 15. júla 2011, v konaní sp.zn. 12Sd/85/2011.

III.

A)

14. Vo včas podanom odvolaní zo dňa 24. mája 2012 (č.l. 39) proti rozsudku prvostupňového súdu navrhovateľ spochybňujúc pravdivosť údajov odporkyne poukázal na svoje opakované žiadosti o vykonanie nezávislej expertízy v depozíte (archíve) pobočky odporkyne v Prievidzi.

15. Navrhovateľ tvrdil, že potom, čo sa dňa 20. augusta 1999 dozvedel v zdravotnej poisťovni, že jej dlží 498 Sk, toto ihneď proti dokladu vyplatil. V rovnaký deň sa aj v pobočke odporkyne v Prievidzi navrhovateľ dozvedel, že dlhuje sumu 930 Sk, ktorú namieste, podľa svojho tvrdenia mal vyrovnať spolu so zaplatením kolku v hodnote 100 Sk. Podľa jeho slov bola dlžná suma úradníčkou pri okienku pravítkom vyčiarknutá, ale potvrdenie o úhrade mu nevydala.

16. Na základe uvedeného navrhovateľ záverom požadoval od Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vykonať expertízu v depozíte pobočky v Prievidzi.

17. K odvolaniu navrhovateľ priložil ďalšie dokumenty vrátane svojho skoršieho odvolania zo 4. januára 2010 voči rozsudku KS v Trenčíne, č. k. 12Sd/114/2009-27, v ktorom zdôraznil, že krajský súd vtedy nevykonával dôkazy, ktoré som navrhoval na preukázanie mojich tvrdení. Podľa navrhovateľa sa najmä mal zaoberať jeho tvrdením, že „Sociálnej poisťovni som vyplatil dlh dňa 20. augusta 1999 o 13,30 hodine pri mrežovanom okienku v Soc. poisťovni pobočka Prievidza - pokladňa. Zo zošita v ktorom boli evidované nedoplatky pred mojimi očami vyškrtili môj dlh vo výške 930 Sk. Doklad o zaplatení som nedostal. Naviac som platil kolok 100 SK ako pokutu za oneskorenú platbu. Nikdy ma nikto nevyzval na úhradu nedoplatku, čo len potvrdzuje moje tvrdenia, že som mal všetko vyplatené.

Navrhol som súdu, aby sa vyžiadala zošit a vykonala sa jeho expertíza či nedošlo k jeho dodatočným úpravám. Tieto mnou navrhované dôkazy vykonané neboli“.

B)

18. Odporkyňa vo svojom vyjadrení zo dňa 18. júna 2012 (č.l. 46) vyslovila názor, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, na základe ktorého náležite právne posúdil vec, pričom nezistil nezákonnosť preskúmaného rozhodnutia odporkyne.

19. Takisto odporkyňa zdôraznila, že navrhovateľ v prílohe opätovne predložil pokladničný doklad Všeobecnej zdravotnej poisťovne, ktorý s prejednávanou vecou nesúvisí.

20. Z uvedených dôvodov odporkyňa žiadala napadnuté rozhodnutie krajského súdu ako vecne správne potvrdiť.

C)

20. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 15. augusta 2012, č. k. 1So/48/2012 vyzval navrhovateľa na doplnenie odvolania v zmysle jednotlivých bodov výroku uznesenia.

21. Navrhovateľ na základe uvedenej výzvy okrem iného aj v prílohe doložil príjmový pokladničný blok č. 2262 Všeobecnej zdravotnej poisťovne z 20. augusta 1999 vystavený za účelom „poistné dopl. XXX XXX XXXX“ na zaplatenú sumu 498 Sk.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

22. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.)

preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 subsidiárne § 246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku len „O.s.p.“) ako aj, či boli dodržané právne názory iných senátov Najvyššieho súdu vydaných skôr v prejednávanej veci. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250s veta druhá O.s.p. odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 v spoj. s § 250l ods. 2 O.s.p.) jednomyselne (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch) dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné, pretože rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov (§ 250j ods. 2 písm. d/ O.s.p.), a preto postupom podľa § 220 ods. 1 v spoj. s § 250l ods. 2 a § 246c ods. 1 O.s.p. rozsudok zmenil tak, že podľa § 250j ods. 2 písm. a/ O.s.p. napadnuté rozhodnutie odporkyne postupom podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p. zrušil a vrátil jej späť na ďalšie konanie v zmysle nasledujúcich záverov.

23. Najvyšší súd sa nestotožňuje so skutkovými závermi krajského súdu v tom rozsahu, ako si ich osvojil zo zistení uvedených odporkyňou. Na druhej strane podstatou odvolania ako aj opravného prostriedku, ktorým sa navrhovateľ domáha preskúmania rozhodnutia odporkyne, je skutková otázka, či a za akých podmienok je odporkyňa povinná sa zaoberať s nepriamo dokazovanými tvrdeniami navrhovateľa. Práve tento právny rámec aj vymedzuje potrebné medze skutkového zistenia.

1) K preverovaniu skutkového stavu správnym súdom :

24. Najvyšší súd konštatuje, že medzi zrušovacie dôvody rozhodnutí správnych orgánov patrí v zmysle § 250j ods. 2 v spojení s § 250q ods. 2 subsid. § 250l ods. 2 O.s.p. tiež ten, že zistenie skutkového stavu je nedostačujúce na posúdenie veci.

Ako správne konštatovala odporkyňa, samotný proces zisťovania skutkového stavu v konaní odporkyne č. : XXX XXX XXXX X o nároku na starobný dôchodok navrhovateľa ako aj o zmene priznanej sumy dávky mala odporkyňa v zmysle § 259 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z. vykonávať podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 s odchýlkami ďalej ustanovenými v zák. č. 461/2003 Z. z. Z uvedeného vyplýva, že pri rozhodovaní mala v zmysle ustanovenia § 126 zák. č. 100/1988 Zb. zohľadniť aj úpravu (ako všeobecný právny predpis) obsiahnutú v zákone č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok).

25. Proces zisťovania skutkového stavu je všeobecne upravený najmä prostredníctvom ustanovení § 119 až 126 zák. č. 100/1988 Zb., pričom konkrétne sa ho týka predovšetkým ustanovenie § 123 citovaného zákona.

Podľa 123 zák. č. 100/1988 Zb. v konaní vo veciach dôchodkového zabezpečenia včítane preskúmavania rozhodnutia súdom možno použiť na dôkaz tlačene alebo fotografické produkty výpočtovej, mikrografickej a inej obdobnej techniky namiesto originálu listiny, podľa obsahu ktorého boli vyhotovené.

26 V súvislosti s uvedeným Najvyšší súd konštatuje, že pre správne súdnictvo všeobecne neplatí zásada „in dubio pro reo“ (tzn. v pochybnostiach v prospech účastníka dávkového konania), ale zásady vyplývajúce zo všeobecných alebo osobitných právnych predpisov o správnom konaní; napríklad zásada materiálnej pravdy upravená v § 3 a § 32 Správneho poriadku.

27. Hore uvedená zásada sa vzťahuje aj na konania vedené podľa zák. č. 100/1988 Zb. (viď § 126 cit. zákona), pričom samotný účastník je zaťažený dôkazným bremenom na hodnoverné preukázanie svojich tvrdení. Na základe uvedeného nedostatočnosť zisteného skutkového stavu v prejednávanej veci hodnotí správny súd prostredníctvom kritéria dostatočnej eliminácie pochybností, tzn. že správny orgán v prípade nesúhlasu s tvrdením navrhovateľa ho musí s dostatočnou pravdepodobnosťou vylúčiť ako nepreukázané, resp. nepreukázateľné (tzn. preukázania nespôsobilé).

Slovné spojenie dostatočná pravdepodobnosť je nutné v právnej praxi vymedziť rozumovými schopnosťami bežného jednotlivca, ktorý by za daných skutočností nemal pochybnosti o tvrdení účastníka, a to aj v prípade podpory nepriamych dôkazov.

Podľa § 3 ods. 2 Správneho poriadku v znení platnom v roku 1999 sú správne orgány povinné

postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s občanmi a organizáciami a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy. Občanom a organizáciám musia správne orgány poskytovať pomoc a poučenia, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpeli v konaní ujmu.

Podľa § 3 ods. 4 Správneho poriadku v uvedenom znení rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci.

Podľa § 32 ods. 1 Správneho poriadku v uvedenom znení správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

2) K podkladom pôvodného rozhodnutia :

28. Najvyšší súd však konštatuje, že odporkyňa sa uvedenými závermi a citovanými ustanoveniami dôsledne neriadila.

Z priloženého administratívneho spisu Najvyšší súd zistil, že pobočka odporkyne podľa jej prípisu z 1. júla 2003 (č. 701/2002 641-200-55) pristúpila ku kontrole údajov o čiastkových základoch u navrhovateľa až vtedy, keď navrhovateľ oddeleniu výberu poistného odporkyne dňa 30.06.2003 (tzn. deň pred tým) predložil žiadosť o vydanie potvrdenia, že nemá voči Sociálnej poisťovni v Prievidzi žiadne záväzky na odvodoch poistného na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie.

29. Ďalej z uvedeného prípisu vyplýva, že pobočka odporkyne v ten istý deň zistila (odôvodňujúca argumentácia : „Kontrolou údajov o čiastkových nákladoch z § 7 , ktoré sme obdržali z Daňového úradu v Prievidzi“), že u navrhovateľa bola uskutočnená kontrola Daňovým úradom v Prievidzi, ktorá bola ukončená dňa 15. marca 1996. Pri tejto kontrole bol upravený čiastkový základ dane navrhovateľa za rok 1994 zo sumy 47 180 Sk na čiastku 72 843 Sk.

30. Avšak v prejednávanej veci bolo celkom logicky od odporkyne očakávané, že rovnako rýchly postup by mala byť schopná vykonať aj v čase podania žiadosti o starobný dôchodok v júli 1999, tzn. viac ako tri roky po tom, čo príslušný daňový úrad vydal rozhodnutie o zvýšení čiastkového základu dane navrhovateľa za rok 1994 na čiastku 72 843 Sk. Takýto postup, resp. prieskum jej dostupných údajov (ako tvrdila v roku 2003), však pobočka odporkyne nevykonala a z napadnutého rozhodnutia nie je pre konajúci súd zistiteľné, čo jej v tom bránilo, hoci na druhej strane odporkyňa tvrdí, že bolo dostatočne preukázané zavinenie požadované v zmysle § 106 a 107 zák. č. 100/1988 Zb. na strane navrhovateľa (tzn. minimálne na úrovni „musel z okolností predpokladať“).

Z tohto pohľadu ako aj zo záverov rozhodnutia Najvyššieho súdu sp. zn. 5So/160/2005 z 27. júla 2006 je napadnuté rozhodnutie odporkyne nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

3) K preverovaniu skutkových tvrdení :

31. Z administratívneho spisu ako aj z napadnutého rozhodnutia odporkyne vyplýva, že navrhovateľ opätovne poukazoval na predložený pokladničný doklad Všeobecnej zdravotnej poisťovne, ktorý podľa odporkyne s prejednávanou vecou nesúvisí. Takisto Najvyšší súd má preukázané, že navrhovateľ od počiatku súdneho prieskumu tvrdí a až do súčasnosti na tomto tvrdení zotrváva, že už v roku 1999 zaplatil sumu 1030 Sk, avšak doklad o tejto platbe nemôže predložiť, nakoľko príjem bol zaznamenaný pracovníčkou len do knihy (zošitu), ktorý viedla pobočka odporkyne v Prievidzi (napríklad zápisnica o súdnom pojednávaní na Krajskom súde v Trenčíne zo dňa 22. septembra 2005, doplnenie návrhu navrhovateľa zo dňa 17. januára 2006 k sp. zn. 12 Sd 598/04-35).

Odporkyňa však v napadnutom rozhodnutí na uvedené skutkové tvrdenie navrhovateľa neposkytla žiadnu odpoveď, a ani v priloženom administratívnom spise nebolo možné dozistiť, ako sa odporkyňa s týmto tvrdením vysporiadala.

32. Rovnako odporkyňa neposkytla dostatočnú odpoveď na to, či suma 930 Sk, o ktorej navrhovateľ tvrdí, že ju pri okienku pracovníčky pobočky odporkyne v hotovosti uhradil, v tom čase zodpovedala jeho nedoplatku na poistnom, alebo inej pohľadávke odporkyne voči navrhovateľovi.

Navyše stále nezodpovedanou otázkou v konaní je tvrdená úhrada 100,-- Sk kolkom, ktorá bola dosledovateľná už v roku 2004 z dostupných dokumentov odporkyne. Ani k tomuto sa však odporkyňa nevyjadrila napríklad tým, či bola takáto úhrada bežná, resp. či v prípade navrhovateľa je aj dôvodná.

33. Obdobne nie je možné z napadnutého rozhodnutia odporkyne získať odpoveď na to, prečo nedoplatok na poistnom uhradený navrhovateľom k 2. júlu 2003 bol vyčíslený na sumu 2022 Sk, a či už v sebe napríklad nezahŕňal uvedenú sumu 930 Sk.

34. Je nepochybné, že k uvedeným otázkam, ktoré logicky súvisia s tvrdením navrhovateľa, hoci toto je založené iba na nepriamom dôkaze (príjmový pokladničný blok č. 2262 Všeobecnej zdravotnej poisťovne z 20. augusta 1999), sa odporkyňa v napadnutom rozhodnutí dostatočne nevyjadrila, a preto ani konajúci súd nemôže jej právne názory preskúmať.

35. V tejto súvislosti opätovne poukazuje konajúci senát na právne názory iných senátov Najvyššieho súdu vydaných skôr v prejednávanej veci, prostredníctvom ktorých bolo v preskúmvanej veci

- uložená povinnosť vyzistiť, či boli splnené zákonné predpoklady pre vrátenie preplatku na starobnom dôchodku, tzn. či navrhovateľ vedel alebo musel z okolností predpokladať, že sa mu dôchodok vypláca vo vyššej výmere, ako patrilo (sp. zn. 5So/160/2005 z 27. júla 2006), a súčasne

- bola zdôraznená nutnosť objasnenia nielen zodpovednosti za vzniknutý preplatok na starobnom dôchodku ale aj aký je dôvod zodpovednosti navrhovateľa (sp. zn. 7So/77/2007 zo dňa 19. júna 2008).

Na základe uvedeného sa konajúci Najvyšší súd musel prikloniť k záveru, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné postrácajúce dôvody preukazujúce splnenie zákonných predpokladov aplikácie ustanovení § 106 a 107 zák. č. 100/1988 Zb. a s tým spojených skutkových zistení.

36. V zmysle svojej doterajšej judikatúry konajúci senát Najvyššieho súdu nepreskúmateľnosť rozhodnutia zapríčinenú nedostatkom dôvodov vymedzuje nasledovne. Za nedostatok dôvodov, ktoré by inak mali byť riadne objasnené v odôvodnení rozhodnutia správneho orgánu nie je možné považovať čiastkové nedostatky odôvodnenia rozhodnutia správneho orgánu ale iba nedostatok skutkových dôvodov. Skutkovými dôvodmi, pre ktoré nedostatok je možné rozhodnutie správneho orgánu zrušiť pre nezrozumiteľnosť, sú také vady skutkových zistení, ktoré vytvárajú rozhodovacie dôvody, tzn. typicky vtedy, keď správny orgán vyvodil rozhodovacie dôvody alebo o skutočnosti v správnom konaní nezisťované, poprípade zistené v rozpore so zásadou legality (§ 3 ods. 1 Správneho poriadku) alebo tam, kde nie je zrejmé, či boli vôbec nejaké dôkazy vykonané.

V.

37. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok žalobcu ako aj s prihliadnutím na závery obsiahnuté v svojich predchádzajúcich rozhodnutiach, najmä už v citovanom rozhodnutí sp. zn. 5So/160/2005 z 27. júla 2006 a sp. zn. 7So/77/2007 zo dňa 19. júna 2008 pri ktorých Najvyšší súd nezistil žiaden relevantný dôvod, aby sa od nich odchyľil (napríklad zásadná zmena právneho prostredia, zistenie odlišného skutkového stavu alebo prijatie protichodného zjednocovacieho stanoviska), rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku. Bude preto úlohou odporkyne dôsledne sa zaoberať vytýkanými nedostatkami v zisťovaní skutkového stavu ako aj preukázaní naplnenia podmienok pre aplikáciu ustanovení § 106 a 107 zák. č. 100/1988 Zb.

Vo vzťahu k svojmu rozhodnutiu sp. zn. 1So/25/2010 konajúci senát uvádza, že nejde o judikatúrny posun, lebo predmetom nebol prieskum aplikácie ustanovení § 106 a 107 zák. č. 100/1988 Zb. ale prieskum aplikácie ustanovení § 21 a § 145c zák. č. 100/1988 Zb. a nariadenia vlády ČSSR č. 118/1988 Zb. o mimoriadnom poskytovaní starobného dôchodku dotknutých rozhodnutím odporkyne o znížení starobného dôchodku navrhovateľa.

38. Najvyšší súd Slovenskej republiky neuviedol vo výroku zrušujúceho rozsudku zákonné ustanovenie, podľa ktorého bolo rozhodnutie správneho orgánu zrušené (§ 250j ods. 4 prvá veta O.s.p.), nakoľko dôvodom podania tejto informácie súdom je v zmysle § 250j ods. 4 veta druhá O.s.p. poskytnúť podklady pre posúdenie prípustnosti možného odvolania proti rozsudku súdu. Nakoľko proti rozhodnutiam Najvyššieho súdu vydaným v správnom súdnictve sú nielen generálne (§ 246c ods. 1 O.s.p.) ale aj špeciálne (§ 250ja ods. 6 O.s.p.) prípustné opravné prostriedky, potom nie je možné ust. §

250j ods. 4 O.s.p. na výroky rozhodnutí Najvyššieho súdu aplikovať.

39. O práve na náhradu trov odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250k ods. 1 a § 250l ods. 2 O.s.p., podľa ktorého úspešnému navrhovateľovi právo na úplnú náhradu trov tohto konania vzniklo. Nakoľko však navrhovateľ si svoje trovy konania nevyčísli, konanie nevyvoláva trovy spojené so zaplatením súdnych poplatkov, a ani ďalšie výdavky navrhovateľa neboli zistené zo súdneho spisu, ich náhradu konajúci súd nepriznal.

Podľa § 151 ods. 2 O.s.p. platí, že ak účastník v lehote podľa odseku 1 trovy nevyčísli, súd mu prizná náhradu trov konania vyplývajúcich zo spisu ku dňu vyhlásenia rozhodnutia s výnimkou trov právneho zastúpenia; ak takému účastníkovi okrem trov právneho zastúpenia iné trovy zo spisu nevyplyvajú, súd mu náhradu trov konania neprizná a v takom prípade súd nie je viazaný rozhodnutím o prisúdení náhrady trov konania tomuto účastníkovi v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

40. Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (úprava povinnosti vysporiadať dávky sociálneho zabezpečenia je spojená s verejnoprávnymi vzťahmi), v konaní nebolo potrebné v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávania nariadiť.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).